

Ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas

Beste Lezer,

Een harmonische inrichting en een duurzaam beheer van de open ruimte vormen een belangrijke uitdaging voor vandaag en morgen. De open ruimte in Vlaanderen is schaars en moet multifunctioneel worden gebruikt. De landbouwer speelt hierin een belangrijke rol. Het buitengebied is in eerste instantie zijn werkterrein. Daarnaast functioneert de landbouwer ook vaak als beheerder van die open ruimte die steeds meer door anderen wordt gebruikt.

De ruilverkavelingsprojecten van vandaag tonen hoe het buitengebied waar de landbouw nog actief is, multifunctioneel kan worden ingericht. Naast het landbouweconomisch aspect komen andere thema's aan bod die in onze moderne maatschappij steeds meer aan belang winnen zoals cultuurhistorie, waterbeheersing, recreatie, ...

Ruilverkaveling is een werk van lange adem. Zo ook de ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas. Misschien werd u er van dichtbij mee geconfronteerd omdat uw straat heraangelegd werd of er een speelbosje bij u in de buurt kwam. Als gebruiker of eigenaar kreeg u sowieso reeds verschillende brieven over de herverkaveling in de bus.

Na jaren van zorgvuldig plannen en arbeid is de ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas vandaag volgroeid. In deze brochure geven we u een samenvatting van het ruilverkavelingsproject Sint-Gillis-Waas: het verloop, de vele plannen en realisaties, het kostenplaatje ...

Maar het is niet gedaan. Er worden blijvend nieuwe impulsen gegeven zodat Sint-Gillis-Waas en - ruimer gezien - het Waasland zich verder kunnen ontplooiën.

Wij wensen u alvast veel leesplezier.

Over blozende appels, bolle akkers en ... lachende kinderen

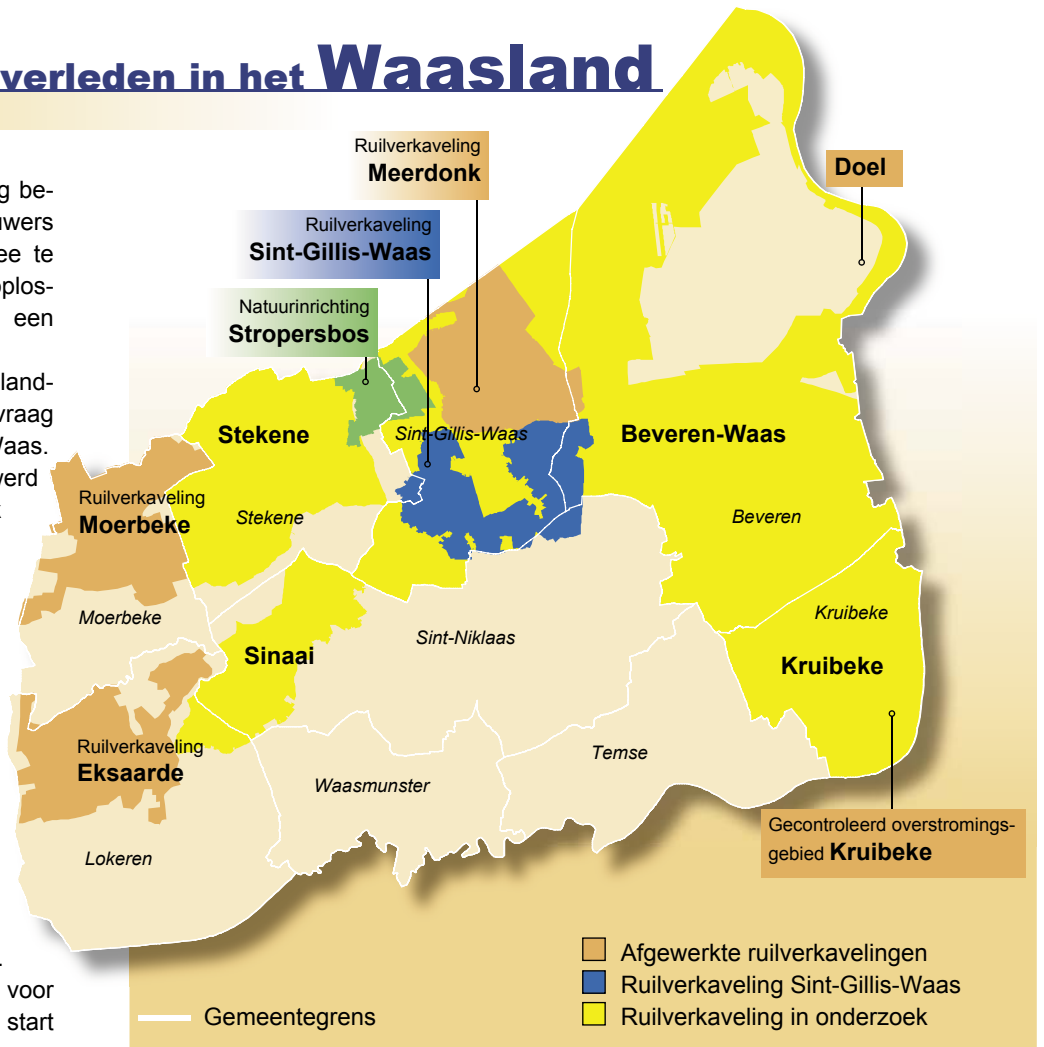

Een bewogen verleden in het Waasland

Voorgeschiedenis

In het begin van de jaren zeventig begonnen vooruitstrevende landbouwers van **Sint-Gillis-Waas** met de idee te spelen dat **ruilverkaveling** een oplossing kon zijn om hun bedrijven een nieuwe impuls te geven.

Op 8 juli 1974 ondertekenden 90 landbouwers een gezamenlijke aanvraag tot ruilverkaveling in Sint-Gillis-Waas. Een gebied van bijna 9.000 ha werd voorgesteld voor een **onderzoek naar het nut** van ruilverkaveling. En zo geschiedde. Het gebied werd ingedeeld in een noordelijk gedeelte, het poldergebied, en een zuidelijk gedeelte, het typisch Wase bolakkergebied. Uit een studie uitgevoerd in januari 1976 door de toenmalige Nationale Landmaatschappij (NLM), bleek dat ruilverkaveling in het zuidelijke gedeelte mogelijk was met behoud van de typische bolle akkers en een beperking van de uitvoeringskosten. Toch zou het nog 10 jaar duren voor een coördinatiecommissie van start kon gaan in dit zuidelijke deel.

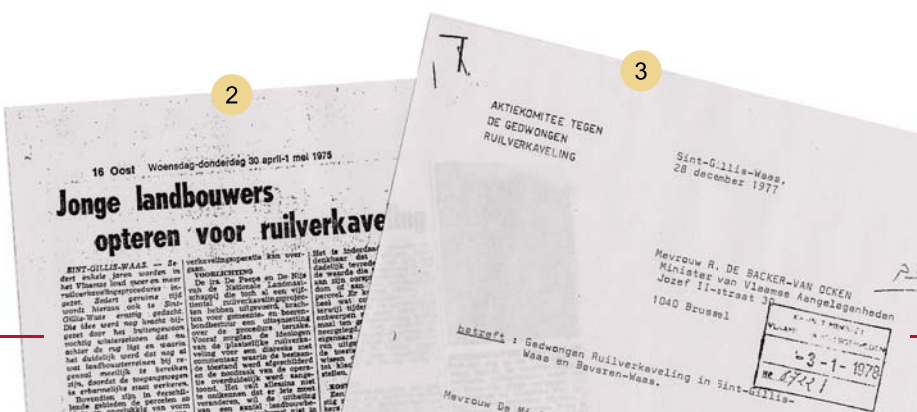

Vanaf 1977 begon een georganiseerde actie tegen de ruilverkaveling Meerdonk uitmondend in een 'actiecomité tegen de gedwongen ruilverkaveling'. De eerste terreinwerkzaamheden gebeurden nog onder rijkszwachtbegeleiding. Toen de ruilverkavelingswerken evenwel startten in 1983 was van landbouwerszijde geen verzet meer te merken. In juli 1988 was de ruilverkaveling Meerdonk beëindigd.

Ondertussen werd in het vooruitzicht van de nieuwe wet op de ruilverkaveling een proefcoördinatiecommissie ingesteld die de begrenzing van het noordelijke deel, de toekomstige **ruilverkaveling Meerdonk**, moest vastleggen en die tevens maatregelen tot landinrichting moest voorstellen. In het

poldergebied komen immers belangrijke landschappelijke en ecologische waarden voor en die wou de overheid via een zogenaamd systeem van maatregelen tot landinrichting bewaren en versterken.

Ruim 15 jaar later is ook de ruilverkaveling in het zuidelijke gedeelte afgewerkt. De complexiteit van het gebied en wijzigingen in de wetgeving en het beleid maakten dat het project zo lang duurde.

1. Overgangsgedebied naar Scheldepolder
2. Krantenuittreksel dd. 1 mei 1975
3. Brief van het actiecomité tegen de ruilverkaveling Meerdonk

Het verloop van de ruilverkaveling in data

Tijdstabel

Aanvraag ruilverkaveling	8 juli 1974
Ministerieel Besluit onderzoek naar het nut voor gronden gelegen in Sint-Gillis-Waas, De Klinge, Meerdonk, Kieldrecht, Vrasene, Verrebroek, Beveren en Kallo	7 augustus 1975
Ministerieel Besluit uitbreiding onderzoek naar het nut in Kemzeke en Sint-Pauwels	8 maart 1978
Instelling coördinatiecommissie Sint-Gillis-Waas	24 april 1985
Advies coördinatiecommissie over blokgrens	8 april 1987
Opdracht minister tot uitwerking van planalternatieven	31 mei 1991
Studieopdracht uitwerking en evaluatie van drie planalternatieven	1992 - 1994
Advies coördinatiecommissie over de verschillende planalternatieven	27 juni 1995
Ministerieel Besluit uitbreiding onderzoek naar het nut op gronden van Sint-Niklaas en Nieuwkerken-Waas	22 december 1995
Instemming minister met advies coördinatiecommissie om onderzoek naar het nut verder te zetten op basis van het derde planalternatief	4 januari 1996
Opstelling milieueffectenrapport (MER)	1996
MER conform verklaard	2 oktober 1996
Openbaar onderzoek blokgrens, ruilverkavelingsplan en MER	oktober - november 1996
Tweede openbaar onderzoek aangepaste blokgrens (uitbreiding op Nieuwkerken-Waas), ruilverkavelingsplan en MER	mei - juni 1997
Ministerieel Besluit dat ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas nuttig is en moet worden uitgevoerd volgens vastgesteld ruilverkavelingsplan	7 januari 1998
Oprichting ruilverkavelingscomité en commissie van advies	12 februari 1998
Openbaar onderzoek eerste aanpassing openbaar domein	juni 1998
Openbaar onderzoek inbreng	februari 1999
Definitieve neerlegging inbreng	oktober 1999
Uitvoering werken	1999 - 2003
Openbaar onderzoek herverkaveling	november - december 2001
Definitieve neerlegging herverkaveling	november - december 2003
Verlijden ruilverkavelingsakte	18 december 2003
Officiële ingebruikname nieuwe kavels	25 december 2003
Uitvoering afwerkingswerken	2004
Openbaar onderzoek, neerlegging kosten en verlijden aanvullende ruilverkavelingsakte	2005 - 2006

De cultuurhistorische site 'Twistkapelletjes' op de gemeentegrens tussen Stekene en Sint-Gillis-Waas. Tijdens de uitvoering van de wegenwerken werd deze site verfraaid.

Een streek met een eigen identiteit

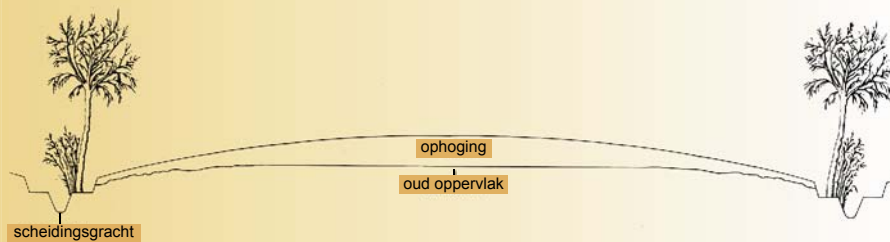
Over blozende appels, bolle akkers ...

Het ruilverkavelingsproject Sint-Gillis-Waas omvat een kadastrale oppervlakte van 1.703 ha en is gelegen op het grondgebied van de gemeenten Sint-Gillis-Waas (1.212 ha), Beveren (221 ha), Stekene (50 ha) en de stad Sint-Niklaas (220 ha). Het gebied behoort tot het Land van Waas als deelgebied van de Vlaamse Zandstreek. Het ruilverkavelingsblok bestaat hoofdzakelijk uit landbouwgebied volgens het gewestplan. De Watergang der Hoge Landen en de Vrasenebeek vormen de belangrijkste waterlopen in het gebied.

De **bolle akkers** zijn voor het Waasland een specifiek verschijnsel. Ze zijn bol- of boogvormig waardoor het centrum van de akker een uitgesproken niveauverschil vertoont met de akkerrand (tot 1,6 meter). De laatste decennia vertonen deze akkers een sterke vervlakking door het gebruik van moderne landbouwtechnieken (o.a. het kerend ploegen). Het gemiddeld hoogteverschil bedraagt momenteel maar 60 cm meer.

Archeologisch onderzoek wees uit dat dit uitgestrekt landschappelijk verschijnsel dateert uit de Late Middeleeuwen (15de - 16de eeuw). Het Waasland behoorde toen, naar Europese normen, op agrarisch gebied tot de meest vooruitstrevende gewesten.

Een slechte ontwatering, een ongunstige samenstelling van de bodem en een drang om meer gronden te ontginnen, hebben toen geleid tot de aanleg van deze bolle akkers en tot de vorming van een vruchtbare landbouwstreek.

Bron: Berichten van de archeologische dienst Waasland

Cultuurhistorie

Uit archeologische vondsten ter hoogte van de Zeveneeekhoek blijkt dat het gebied reeds in de Midden Steentijd, 5.500 jaar geleden, door mensen bewoond werd. Ook uit de Late Bronstijd, de IJzertijd en de Romeinse tijd werden archeologische sporen gevonden.

Tot de 11de eeuw was het dekzandgebied nog vrijwel volledig bebost. Vooral in de 13de eeuw werd dit uitgestrekte 'Koningsforeest' systematisch ontgonnen onder impuls van de kloosterorden. De kleine blokvormige akker- en weilandpercelen waren in de 15de eeuw nog volledig omzoomd met houtkanten of knobomen, vanaf de 19de eeuw ruimden deze plaats voor bomenrijen met vooral populier.

De bewoningsvorm is van het straatdorptype. Door lintbebouwing werden de oorspronkelijke gehuchten ondertussen veelal aaneengeregen.

Geologie en bodem

Het projectgebied is gelegen ten noordoosten van de Vlaamse Vallei en wordt hiervan gescheiden door de hogergelegen valleirand van Waasmunster. Het gebied bestaat geologisch uit een vrij dunne laag fijne zandgrond (dikte 3 m) met daaronder een kleilaag. Deze ondoordringbare kleilaag resulteert in een slechte ontwatering van het gebied.

Door zandverstuivingen na de IJstijd en ook nog na de Romeinse tijd ontstonden hogergelegen dekzandruggen of duinen (bv. zwakke zandrug tussen Sint-Gillis-Waas en Vrasene).

De meeste duinen werden ondertussen alweer door menselijk ingrijpen afgegraven en geëffend.

Waterhuishouding

Het ruilverkavelingsgebied behoort tot het deelbekken Land van Waas dat afwatert naar de Beneden-Schelde. De Loeverbeek en de Vrasenebeek zorgen voor de lokale afwatering van het gebied naar de Watergang der Hoge Landen.

Diverse waterlopen in het gebied zijn verontreinigd door huishoudelijk afvalwater.

Landschap

Het noorden van het projectgebied vormt een overgang naar de Scheldepolders. Het huidig bodemgebruik bestaat voor meer dan de helft uit akkerland. Het landschap is nog steeds vrij open, de bebouwing verspreid. Het merendeel van het projectgebied vertoont nog gedeeltelijk de landschaps-

kenmerken van het Land van Waas: kleine blokvormige percelen met soms sterk bolle akkers omzoomd door rijen Canadapopulieren aangeplant door de eigenaars van de percelen. De laatste jaren echter zijn veel populieren door windval en kapping verdwenen en werden ze meestal niet vervangen.

De iets hogergelegen dekzandrug tussen Sint-Gillis-Waas en Vrasene vormt enige variatie binnen het landschap van het Land van Waas. Op deze drogere zandgronden wisselen akkerland en bosjes met fijnspar elkaar af.

Het zuiden van het projectgebied grenst aan de stadsrand van Sint-Niklaas. Het traditionele agrarische landschap verstedelijkt er door de uitbreiding van de bebouwing.

Landbouw

De gronden in het projectgebied worden gebruikt door 485 landbouwers.

151 landbouwers gebruiken meer dan 3 ha binnen het projectgebied. Slechts 11 bedrijven hebben meer dan 20 ha grond in het gebied.

Het bodemgebruik is overwegend akkerland, soms in wisselbouw met grasland.

In deze streek ligt het accent van oudsher meer op veeteelt. Binnen de voerdeelten is er een belangrijke verschuiving van grasland naar maïs. Het fruitareaal (laagstam: appels en peren) is de laatste jaren aanzienlijk toegenomen.

De grote bedrijven liggen vrij gelijkmatig verspreid over het studiegebied, met een zekere concentratie van bedrijfszetsels in de contactzone met de polders. Een belangrijk deel van de echt gemengde bedrijven situeren zich eveneens dicht bij het poldergebied.

Gespecialiseerde fruitkwekers concentreren zich in de centrale gordel rond het centrum van Sint-Gillis-Waas en in de richting van Kemzeke. In deze zone liggen ook een groot aantal uitbollende bedrijven.

Dat een herverkaveling wel degelijk nuttig is, mag blijken uit volgende feiten: de grote bedrijven bewerkten vóór herverkaveling gemiddeld meer dan 11 grondstukken. De gebruiksblokken lagen sterk versnipperd over heel het projectgebied.

Veel van deze percelen hadden een onregelmatige vorm en kampten met een ongunstige afwatering. De vele veldwegen vormden een dicht net maar waren in slechte toestand en nagenoeg onbereikbaar voor de moderne landbouwmachines.

Natuur

Door het intensief landgebruik zijn de natuurlijke vegetaties meestal teruggedrongen tot perceelsranden en bermen van wegen en waterlopen.

De plantensoorten die voorkomen, zijn kenmerkend voor voedselrijke milieu's: fluitekruid, grote brandnetel en riet.

In schralere slootkanten, akkerranden en wegbermen en op de berm van de oude spoorweg tussen Mechelen en Terneuzen zit meer variatie in de vegetatie. Je vindt er onder meer watervio-lier, pinksterbloem, brem, adelaarsvaren en zandblauwtje kenmerkend voor voedselarme zandgronden.

De bermen vormen leefplaatsen voor onder meer grasmus en roodborsttapuit. De hoogstammige bomenrijen en boomgaarden vormen leefplaatsen voor vogels als o.m. koekoek, groene specht, geelgors en kneu. Oude knotbomen herbergen holenbroeders als steenuil en koolmees.

Over lachende appels, bolle akkers ...

1. Bolle akker
2. Vrasenebeek ter hoogte van de Schuilhoekstraat
3. Akkerland
4. Laagstamfruitteelt
5. Rietkraag

Plannen op mensenmaat

Planvorming en overleg

Op basis van een aanvraag van een groep vooruitstrevende landbouwers in 1974 besliste de toenmalig minister van Vlaamse Aangelegenheden in 1975 tot een **onderzoek naar het nut** van een ruilverkaveling op het grondgebied van Sint-Gillis-Waas, De Klinge, Meerdonk, Kieldrecht, Vrasene, Verrebroek, Beveren en Kallo.

In 1978 werd het onderzoek naar het nut van de ruilverkaveling uitgebreid met Kemzeke en Sint-Pauwels. In een eerste fase werd de ruilverkaveling Meerdonk (1.678 ha) uitgevoerd. In een tweede fase werd de ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas aangevat.

ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas moest worden verdergezet via de opstelling van **planalternatieven**.

Door een studie bureau werden twee ruilverkavelingsplannen uitgewerkt en werden de landbouweconomische, so-

1

te zetten op basis van het **derde ruilverkavelingsplan**.

Het onderzoek werd uitgebreid op het grondgebied van Nieuwkerken-Waas (Sint-Niklaas). Voor dit ruilverkavelingsplan werd vervolgens een **milieueffectenrapport (MER)** opgesteld.

Het ruilverkavelingsplan en het MER lagen in 1996 en 1997 mee ter inzage tijdens twee opeenvolgende openbare onderzoeken rond de blokgrans. Dit laatste onderzoek had onder meer betrekking op een uitbreiding van de ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas op Nieuwkerken-Waas (134 ha).

Uiteindelijk verklaarde toenmalig minister Kelchtermans de ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas in **1998 nuttig**. De blokgrans werd vastgelegd en er kon worden gestart met de uitvoering van het ruilverkavelingsplan.

In februari 1998 werden de twee organen opgericht die betrokken waren bij de uitvoering van dit project: het **ruilverkavelingscomité** (beslissingsorgaan) en de **commissie van advies** (adviesorgaan voor het comité). Het ruilverkavelingscomité heeft een samenstelling vergelijkbaar met die van de coördinatiecommissie. In de commissie van advies zetelen onder andere eigenaars en gebruikers uit het gebied en tevens een vertegenwoordiger van de lokale natuur- en milieuvereniging. Ook de betrokken gemeenten hebben in deze commissie een vertegenwoordiger.

2

De **coördinatiecommissie** voor de ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas werd opgericht in 1985. Deze commissie bestaat uit ambtenaren van de bevoegde administraties en vertegenwoordigers van de provinciale landbouwkamer. De commissie diende advies te verstrekken aan de minister over het nut van de ruilverkaveling. In 1987 formuleerde de commissie een advies aan de minister over de blokgrans (perimeter van het ruilverkavelingsgebied). Een ministeriële brief van 31 mei 1991 bepaalde echter dat het onderzoek naar de

ciële, landschappelijke en landschaps-ecologische effecten ervan onderzocht. Op basis van deze afweging en een kostenanalyse werd in samenwerking met de Vlaamse Landmaatschappij een derde ruilverkavelingsplan ontwikkeld.

Na vier jaar studiewerk werden de plannen samen met het advies van de coördinatiecommissie in 1995 voor goedkeuring overgemaakt aan de minister. De minister stemde in 1996 in met het advies van de coördinatiecommissie om het onderzoek naar het nut verder

Brussel, 7 januari 1998
De Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

De heer Theo KELCHTERMANS.

VLAAMSE REGERING

MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE BESLISSING INZAKE HET NUT VAN DE
RUILVERKAVELING SINT-GILLIS-WAAS

DE VLAAMSE MINISTER VAN LEEFMILIEU EN TEWERKSTELLING

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1988 en de bijzondere wetten van 12 januari 1989, 6 januari 1989, 5 mei 1993 en 16 juli 1993;

Gelet op de wet van 22 juli 1970...

3

1. Persconferentie op 31 maart 1998
Voorstelling ruilverkavelingskrant
2. Inhuldiging van de vernieuwde Hoogstraat
3. Minister Theo Kelchtermans verklaart de ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas nuttig

Medespelers

Ruilverkavelingscomité

Paul Kouckuyt (Daniël Sap), voorzitter - Johan Verstrynghe (Bart Bollen) - Pierre Schelfhout (Eric Terryn) - Eric Vanderstraeten (Chantal Vanhuyse) - Nele Van Maele (Jean-Yves De Clippel) - Dries Desloover (Joris Goossens) - Henk Schutyser (Martin Dierickx) - Godelieve De Meyer (Egide Vonck) - Didier Huygens (Roland Danneels) - Willy Dierickx (Albert Boon) - Jeanne Ernalsteen (Albert Van Goethem) - Roland Vancauwenberghe (Jan Verboven), secretaris

Commissie van Advies

Paul Kouckuyt, voorzitter - Dirk Van Stappen (Marc Kluskens) - Wilfried Goeman (Luc D'Hooghe) - Berten Meersschaert (Joan Maes) - André Van Buynder (Julien Meersschaert) - Remi Audenaert - Filip Brokken - Georges Van Dooren - Georges Van De Vyver - Jan Dhollander - Bernadette Venken - Roland Vancauwenberghe (Jan Verboven), secretaris

Vlaamse Landmaatschappij

Roland Vancauwenberghe, afdelingshoofd - Jan Verboven opgevolgd door Tom Velghe, projectleider en een team van medewerkers voor planvorming, herverkaveling, opvolging werken, opmaak dossiers, administratie, ...

(de plaatsvervangende leden staan tussen haakjes)

over grond en punten

Grondclassificatie

In 1999 werd de **inbreng** van iedere belanghebbende (eigenaar of gebruiker) in de ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas vastgesteld. Er wordt opgelijst welke kadastrale oppervlakte elke belanghebbende in eigendom of gebruik heeft binnen de ruilverkaveling en welke landbouwkwaliteit deze grond heeft. Deze beide elementen worden verrekend in een **puntenwaarde**. Deze puntenwaarde vormt een sleutelelement in de herverkaveling. Binnen een bepaalde marge moet iedereen namelijk evenveel punten hebben na ruilverkaveling als ervoor.

De classificatie van de gronden is een ingewikkelde en omvangrijke taak. Als basisdocument voor de grondclassificatie gebruikte de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) de bodemkaart die werd opgemaakt door het Centrum voor Bodemkartering van de Universiteit Gent. Deze kaart werd door bodemexperts van de VLM verder verfijnd. In 1997-1998 voerden ze grondboringen uit op het terrein (4 à 5 per ha) om de **cultuur- en bedrijfswaarde** van de gronden te bepalen.

Bepalend voor de cultuurwaarde zijn de textuur of korrelgroottesamenstelling van de bodem (bv. zand, lemig zand, zandleem, ...), de diepte van de grond-

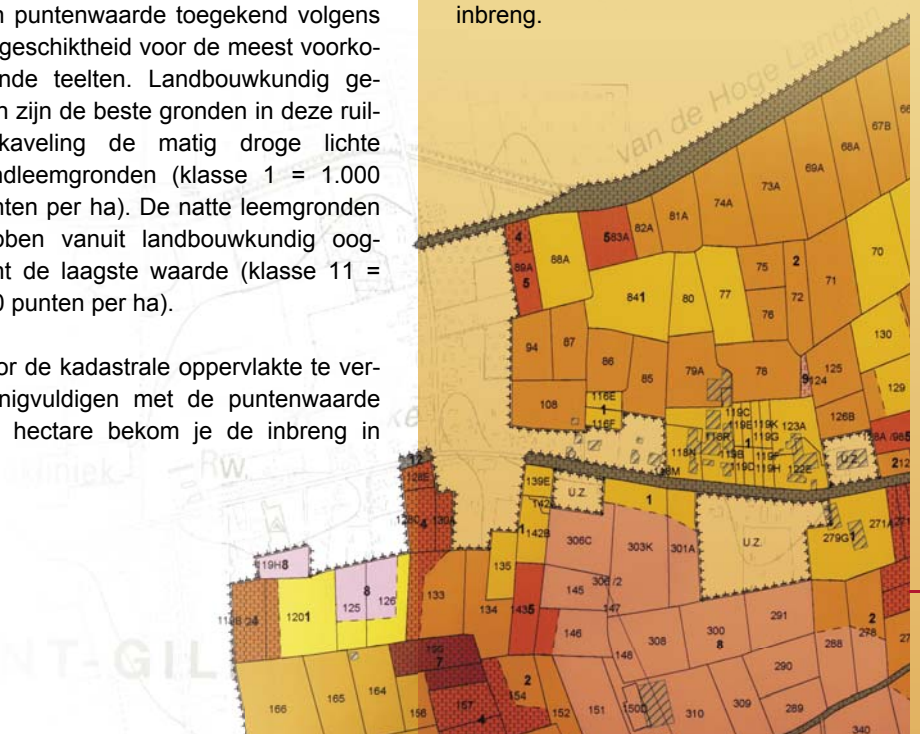
waterstand en de ontwikkeling van het bodemprofiel. De puntenwaarde kan ook worden beïnvloed door de bedrijfswaarde. Percelen met een ongunstige geografische ligging (komvorm) krijgen bijvoorbeeld een lagere waarde.

De gronden in de ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas werden ingedeeld in 11 waardeklassen en een 12de klasse voor poelen en water. Aan elke klasse werd een puntenwaarde toegekend volgens de geschiktheid voor de meest voorkomende teelten. Landbouwkundig gezien zijn de beste gronden in deze ruilverkaveling de matig droge lichte zandleemgronden (klasse 1 = 1.000 punten per ha). De natte leemgronden hebben vanuit landbouwkundig oogpunt de laagste waarde (klasse 11 = 650 punten per ha).

Door de kadastrale oppervlakte te vermenigvuldigen met de puntenwaarde per hectare bekom je de inbreng in

punten. Zo levert 3 ha van de beste gronden van klasse 1 (= 1.000 punten per ha) een inbreng op van 3.000 punten.

Het ruilverkavelingscomité Sint-Gillis-Waas onderwierp de inbreng in februari 1999 aan een openbaar onderzoek. Na behandeling en verwerking van de ingebrachte bezwaren volgde in oktober 1999 de definitieve neerlegging van de inbreng.

Ideeën krijgen vorm op het terrein

De ruilverkavelingswerken

Vanaf de start van de eerste werken op 1 juni 1999 werden de lijnen en de vlakken van het ruilverkavelingsplan langzamerhand op het terrein zichtbaar. Conform de visie van het ruilverkavelingsplan waren de werken gericht op de verbetering van het landbouwgebruik, de beperking van de wateroverlast in de woonkernen van Sint-Gillis-Waas en Vrasene, de kleinschalige waterzuivering van geïsoleerde woonkernen, het behoud en de versterking van de natuur- en landschapswaarden en de uitbouw van wandel-, fiets- en ruitermogelijkheden.

Landbouwwegen

Een ruilverkavelingsproject vormt een ideale gelegenheid om de toegankelijkheid van de landbouwgronden en -bedrijven te verbeteren. Een goede ontsluiting betekent voor de landbouw een aanzienlijke meerwaarde. In het totaal werden er 10 km nieuwe landbouwwegen aangelegd en 17 km

steenstraat, de Wijnstraat en de Hoogstraat.

In overleg met het gemeentebestuur van Sint-Gillis-Waas werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om een gescheiden rioleringsstelsel aan te leggen en om de wegverharding te vernieuwen in de Wijnstraat en de Grauwesteestraat.

bestaande wegen verbeterd. Over het algemeen gaf men de voorkeur aan een waterdoorlatende verharding van steenslag (18,5 km). Bij intensief landbouwgebruik en fruitteelt werd gekozen voor betonverhardingen (3 km) of tweesporenbetonverhardingen (2,5 km). Plaatselijk werden enkele bestaande kasseiwegen heraangelegd (1 km) of kreeg het asfalt een nieuwe bovenlaag (2 km). Al deze wegen zijn ondubbelzinnig openbaar gemaakt. Naast de wegverharding werden ook de bermen, de afwatering en de groeninfrastructuur in de verbetering betrokken.

Fiets-, wandel- en ruiterspaden

Naast de vele landbouwwegen kwamen er in de ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas 3,5 km specifieke wandel- en fietspaden bij. Deze steenslagpaden van 1,5 m breed bieden de recreant nieuwe mogelijkheden om het landbouwgebied beter te leren kennen. Tevens zorgde het ruilverkavelingscomité voor de aanleg van een 4 km lange, vrijliggende fietsverbinding tussen Kemzeke en de Oude Spoorwegbedding via de Heerbaan, de Grauwe-

De ruiters werden evenmin vergeten met de aanleg van 5 km nieuwe zandige paden.

1. Nieuw aangelegde Heerbaan met vrijliggend fietspad
2. Zicht op de vernieuwde Pastorijwegel
3. Landelijk fiets- en wandelpad

Integraal waterbeheer

Waterbeheersing

Om de afwatering in het gebied te verbeteren, werden werken aan het waterloppennet uitgevoerd. Bijkomend zijn een aantal waterlopen openbaar gemaakt (geklasseerd).

De geklasseerde waterlopen (26 km) werden waar nodig geruimd of geheprofileerd. Verschillende tracéwijzigingen werden uitgevoerd. Bij deze verbeteringswerken is ook de nodige aandacht geschonken aan ruimte voor water. Dankzij de 6,3 km natuurtechnische oeverprofielen zal er bij piekafvoeren meer water in de beek kunnen, is er ruimte voor oevervegetatie en kunnen organismen beter migreren.

De Klapperbeek en de Vrasenebeek veroorzaakten de jongste jaren regelmatig wateroverlast in Sint-Gillis-Waas en de dorpskom van Vrasene.

Om deze wateroverlast in de toekomst te voorkomen, werkten het ruilverkavelingscomité en de provincie Oost-Vlaanderen diverse maatregelen uit.

De aanleg van een **bufferbekken** ter hoogte van Schuilhoek vormt hiervan een onderdeel.

Het uitgegraven bekken heeft een totale oppervlakte van ca. 5 ha en kan ruim 31.000 m³ (31 miljoen liter) water bergen.

Aan de uitstroomzijde van het bekken werd een automatisch werkende klep

in de beek gebouwd. Deze klep ligt in normale omstandigheden plat en hindert de waterafvoer niet. Bij hevige neerslag richt de klep zich op waardoor het beekpeil wordt opgestuwd en het bufferbekken zich langzaam vult.

Vernieuwend en uiterst nuttig voor een goed beheer van het bekken is het telemetriestelsel dat werd geïnstalleerd: via een telefoonlijn en een modem worden alarmmeldingen doorgestuurd naar de betrokken provinciediensten, politie en brandweer.

Hierdoor wordt een goede werking aanzienlijk verhoogd en kan bij eventuele storing op zeer korte termijn worden ingegrepen.

Een ander belangrijk onderdeel was de bouw van een **sifon** op de Blokstraambeek onder de Watergang der Hoge Landen. Bij hevige neerslag zal het centrum van Sint-Gillis-Waas niet langer onder water komen te staan. Door de constructie wordt het teveel aan water gecontroleerd afgevoerd naar het noordelijk landbouwgebied.

Verdroging

De strijd tegen verdroging vormt ook een belangrijk aspect in het hedendaags **integraal waterbeheer**. Daarom werden drie manueel regelbare **stuwen** geplaatst. De gemeente Sint-Gillis-Waas zal in de toekomst instaan voor het beheer van deze stuwen.

Waterkwaliteit

De waterlopen in het ruilverkavelingsgebied hebben een slechte waterkwaliteit. Daarom werd ter hoogte van de Blauwe Staak aan **ecologisch beekherstel** gedaan door de aanleg van een rietveld.

Dit rietveld moet de waterkwaliteit van waterloop 8.050 verbeteren. Diverse woningen ter hoogte van Hoogeinde lozen immers in deze beek.

Maar de aanleg van een rietveld is niet altijd de meest aangewezen oplossing. Voor de Hoogstraat, Geinsteindestraat, Bekelstraat en Vrouweenhoek werd gekozen voor de zuivering van het afvalwater in het waterzuiveringsstation van Sint-Niklaas.

Hiervoor moest een gescheiden rioleersstelsel worden aangelegd.

Het ruilverkavelingscomité voerde deze werken uit op vraag van de stad Sint-Niklaas en de gemeente Sint-Gillis-Waas.

1. Een natuurtechnisch profiel op de oever van de Vrasenebeek verhoogt het bergend vermogen van de beek
- 2.+ 4. Zicht op het bufferbekken
3. Uitmonding van de Blokstraambeek ter hoogte van de sifon onder de Watergang der Hoge Landen
5. Stuw op de Grauwesteerbeek
6. Rietveld

De waterkwaliteit van de Gardebeek en de Schuilhoekbeek zal hierdoor aanzienlijk verbeteren.

Kleinschalige waterzuivering bij landbouwbedrijven

Ook landbouwers die niet aangesloten zijn op de openbare riolering kunnen op vrijwillige basis hun steentje bijdragen.

Momenteel wordt onderzocht hoe de lozingspunten van 15 bedrijven kunnen worden afgekoppeld en gezuiverd via een individueel waterzuiveringssysteem. Deze werken worden in de loop van 2004 uitgevoerd.

Kleine landschapselementen

Het grootste deel van het ruilverkavelingsgebied vertoont nog gedeeltelijk de landschapkenmerken van het Land van Waas: kleine blokvormige percelen,

soms sterk bolvormig, omzoomd met Canadapopulieren. De laatste jaren zijn echter heel veel populieren verdwenen. Om dit landschapsbeeld duurzaam te herstellen, gebeurden de aanplantingen in hoofdzaak op het openbaar domein van bestaande en nieuwe wegen en waterlopen. Het landschapsbeeld zal verder worden versterkt via vrijwillige erfbeplanting en door de ontwikkeling van landschaps- en natuurwaarden op private percelen van openbare besturen.

Beplantingen op openbaar domein

In totaal werden er 16 km bomenrijen aangeplant langs landbouwwegen en recreatieve paden. Als soorten koos men voor zomereik, gewone es en in mindere mate voor zwarte els. Daarnaast werden er 13,5 km inheemse houtkanten aangelegd met zwarte els, gewone es, schietwilg, boswilg, Gelderse roos, ... De meeste houtkanten werden slechts aan één zijde van de waterlopen aangeplant.

Vrijwillige erfbeplanting

22 landbouwers in en rond het ruilverkavelingsgebied zijn vrijwillig ingegaan op het aanbod om op hun erf en hun huiskavel inheemse bomen en struiken aan te planten met subsidie (80%) van het Vlaams Gewest. Deze beplantingswerken worden eind 2004 uitgevoerd.

Ontwikkeling van landschaps- en natuurwaarden op private percelen van openbare besturen

De realisatie van 19,2 ha maatregelen tot landinrichting, met overdracht van de gronden aan openbare besturen, omvat de aanleg en inrichting van 2,7 ha groenstroken en 16,5 ha vlakvormige natuurzones. Veelal zullen deze terreinen worden bebost, soms in combinatie met het graven van poelen. Voor de bebos-

sing wordt steeds gebruik gemaakt van streekeigen soorten. Ook deze werken staan eind 2004 op het programma.

Aanleg educatief speelbos 'Hazenpad'

Op 11 oktober 2002 vond de opening plaats van het speelbos 'Hazenpad'.

Het terrein van 7.500 m² omvat twee speelheuvels, een grasveld en een bomentuin. Bij het bosje hoort ook een kleine zone voor spontane natuurontwikkeling met een poel.

1. Vernieuwde Vrouweneekhoekstraat
2. Weg ter hoogte van Moortels in een groen kleedje gestoken
3. Poel ter hoogte van de Vijverstraat
4. Spelen en leren in het natuureducatief speelbos
5. Zicht op speelbos 'Hazenpad'

Nieuwe kavels inrichten

Afwerkingswerken

Om de nieuwe kavels bruikbaar te maken voor landbouwuitbating worden in de loop van 2004 de afwerkingswerken uitgevoerd.

Deze werken omvatten onder meer het in cultuur brengen van loswegen, het

ten wordt in ruime mate gecompenseerd door de aanleg van nieuwe bossen.

ruimen en herprofilen van bestaande sloten, het graven van nieuwe kavelsloten, het dempen van bestaande sloten en het aanleggen van insteekwegen in steenslag.

Doordat de kleine percelen veelal omzoomd zijn of waren met Canadapopulieren, zullen nog diverse bomen en stronken moeten worden gerooid om de nieuwe kavelstructuren te realiseren. Het verdwijnen van deze groenelemen-

1. Dempingswerken ter hoogte van de Blindestraat
2. Landbouwperceel waar een gracht gedempt werd
3. Te bebossen perceel ter hoogte van D'Augustijne

Meten is nog beter weten

Opmetingswerken

Om de herverkavelingsstudie juist te laten verlopen, werden er uitgebreide terreinafpalingen en -opmetingen gedaan. Alle wegen, waterlopen, vaste grenzen en de blokgrens werden opgemeten door de Vlaamse Landmaatschappij in samenwerking met externe landmeters.

meten in de ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas.

Het aantal uitgezette hoekpunten van nieuwe kavels bedraagt 1.592. Het uitzetten van de nieuwe kavels gebeurde in het najaar van 2003.

Alle eigenaars ontvangen in het voorjaar van 2004 een gratis opmetingsplan van de toebedeelde gronden.

In totaal werden in de periode van 1999-2003 ongeveer 23.000 punten opge-

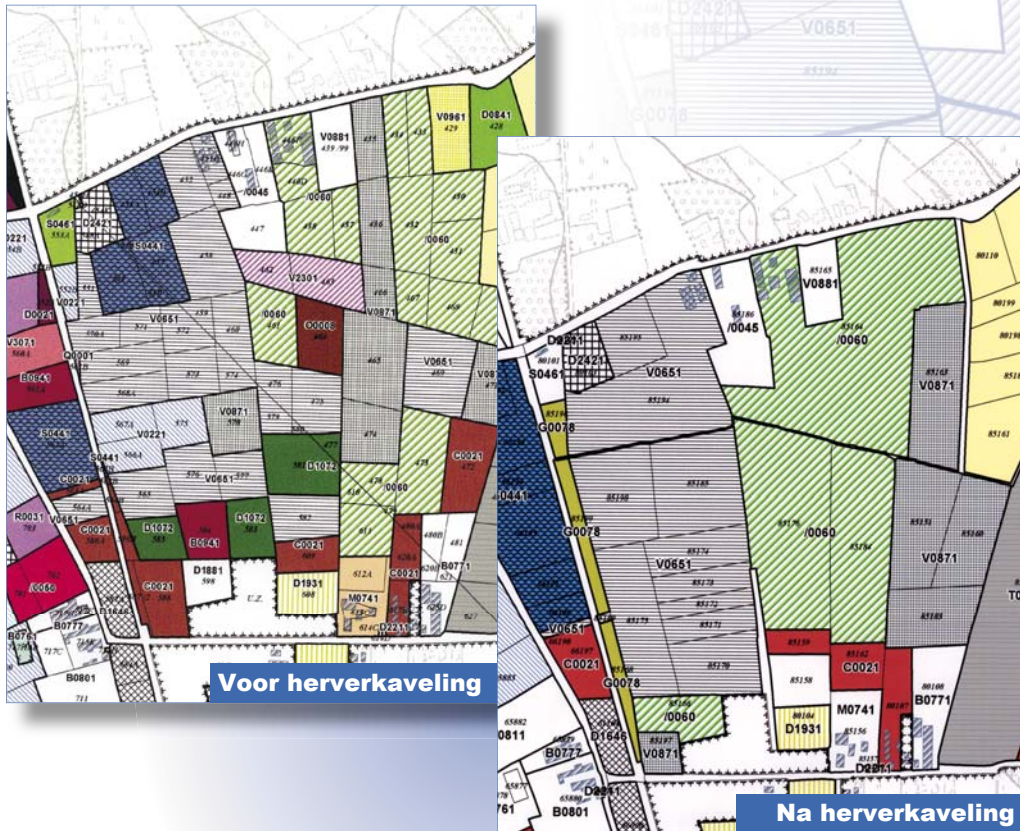
1. Sfeerbeeld
2. De hoekpunten van de nieuwe kavels worden gematerialiseerd met een verankerde paal uit kunststof en aangeduid met een houten lat

Herverkaveling, het delicate puzzelwerk

Volgens de wet beoogt ruilverkaveling 'het vormen van aaneensluitende en regelmatige kavels die zo dicht mogelijk bij de bedrijfszeten gelegen zijn en een eigen uitweg hebben'.

In de praktijk vormt deze perceelsherschikking een werk van jaren dat in de ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas duurde tot het najaar van 2003. Alleen al de behandeling door de commissie van advies en het ruilverkavelingscomité van de tijdens het openbaar onderzoek ingebrachte bezwaren nam ruim anderhalf jaar in beslag.

Gebruikstoestand vóór en na herverkaveling. Hieruit blijkt duidelijk de vergroting, de groepering en de vormverbetering van de gebruikskavels.

... naar een duurzame landbouw

De herschikking van de landbouwpercelen geeft de landbouw in deze streek nieuwe economische impulsen. In combinatie met de gerealiseerde werken op het terrein moet dit de landbouwers meer rechtszekerheid en meer vrije tijd bieden.

Maar er is meer! Duurzaam werken in een typisch Waas agrarisch landschap is een uitdaging voor de huidige landbouwers.

In dit kader wordt in samenwerking met de Provincie Oost-Vlaanderen en de betrokken gemeenten het proefproject 'onderhoud van houtkanten op het openbaar domein van waterlopen' opgestart.

Dit project biedt de landbouwer de mogelijkheid om in ruil voor een vergoeding het onderhoud van de houtkanten langs de waterlopen uit te voeren. De landbouwers kunnen op vrijwillige basis aan dit project deelnemen.

Een 60-tal landbouwers zullen hiervoor in 2004 worden gecontacteerd.

Aanplant hoogstam en bosgoed

Ruilverkavelingsjargon

Enkele ruilverkavelingstermen toegelicht

Onderwerp	Cijfer	Commentaar
Totale kadastrale oppervlakte van het blok vóór ruilverkaveling (in ha)	1.703	Som van de kadastrale oppervlakte van alle percelen met kadasternummer. Aangezien er ook openbare domeinen zijn zonder kadasternummer, is de reële oppervlakte van het blok groter.
Totale kadastrale oppervlakte van het blok na ruilverkaveling (in ha)	1.669	Ongeveer 34 ha wordt besteed aan de uitbreiding van het openbaar domein.
Aantal grondgebruikers	485	In een ruilverkaveling is de grondgebruiker in principe diegene die door de eigenaar als dusdanig wordt opgegeven.
Aantal eigenaars	1.547	Er zijn relatief veel eigenaars betrokken bij de ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas.
Aantal belanghebbenden	1.615	Een belanghebbende kan ook eigenaar én gebruiker zijn.
Totale puntenwaarde van alle gronden binnen het blok vóór ruilverkaveling	1.630.173	Is tevens de som van de totale inbreng.
Gemiddelde puntenwaarde per ha	957	De verschillen in punten tussen de landbouwgronden zijn vrij gering.
Reductiecoëfficiënt	0,980	Iedereen levert ca. 2 % in op zijn ingebrachte puntenwaarde tengevolge van de vrij aanzienlijke vermeerdering van het openbaar domein. De reductiecoëfficiënt vermenigvuldigd met de totale puntenwaarde geeft de gereduceerde inbreng.
Waarde per punt vóór de opleg	€ 23,80	Een belanghebbende die minder, resp. meer punten toebedeeld krijgt dan de gereduceerde inbreng, krijgt een vergoeding uitbetaald resp. moet een opleg betalen van € 23,80 per punt.
Totale vergoeding vóór gebruiksverlies	€ 71.484	Als men als gebruiker meer dan 2 % onderbedeeld wordt, is er een vergoeding voor gebruiksverlies. In de ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas ontvangen 113 gebruikers een dergelijke vergoeding aan € 3,72 per punt.
Aantal kadastrale percelen vóór ruilverkaveling versus na ruilverkaveling	3.227 → 1.762	Het aantal kadastrale percelen werd ongeveer gehalveerd.
Gemiddelde kadastrale perceelsoppervlakte (in ha) vóór resp. na ruilverkaveling	0,51 → 0,95	De perceelsoppervlakte werd gemiddeld ongeveer verdubbeld.
Gemiddeld aantal percelen per eigenaar vóór resp. na ruilverkaveling	3,61 → 1,98	Het aantal percelen per eigenaar werd gemiddeld bijna gehalveerd.
Gemiddeld aantal percelen per gebruiker vóór resp. na ruilverkaveling	6,9 → 3,76	Het aantal percelen per gebruiker werd gemiddeld bijna gehalveerd.
Aantal vaste kavels (in ha)	ca. 105	Deze kavels worden niet verruild.
Aantal bomen die veranderen van eigenaar via het systeem van min(der)- en meerwaarden	3.272	Als een eigenaar een perceel krijgt met een meerwaarde (bv. met bomen erop), dan moet deze voor die meerwaarde betalen. Iemand die een perceel met een meerwaarde verliest, wordt hiervoor vergoed.

De ruilverkavelingsakte

Het definitief resultaat van de herverkeveling in de ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas wordt juridisch bekrachtigd door het **ondertekenen van de ruilverkavelingsakte** (ook wel 'verlijden' genoemd) op 18 december 2003.

Deze ruilverkavelingsakte geeft rechtsgeldigheid aan de nieuwe eigendoms- en gebruikstoestand waarbij de nieuwe kavels juridisch in de plaats komen van deze vóór de ruilverkaveling en de eigenaars wettelijk hun eigendomsrechten en eventuele zakelijke rechten (zoals hypotheek) zien overgaan naar de nieuwe ligging. De belanghebbenden ontvangen na overschrijving op het hypotheekkantoor een uittreksel uit de ruilverkavelingsakte met een plan dat

Dit is ruim 1,1 % van de oppervlakte van de ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas.

Deze gronden worden overgedragen aan de gemeenten Sint-Gillis-Waas (7,9 ha) en Beveren (1,5 ha), de stad Sint-Niklaas (1,1 ha), de provincie Oost-Vlaanderen (4,8 ha) en het Vlaams Gewest (3,9 ha).

Bovenop deze maatregelen werden nog eens 33,7 ha besteed aan een uitbreiding van het openbaar domein door o.m. de aanleg van nieuwe openbare wegen, verbrede bermen, wandelpaden en waterlopen.

De Vlaamse Landmaatschappij stelde voor al deze ingerichte percelen een **beheersplan** op.

hun nieuwe eigendom weergeeft. De ruilverkavelingsakte wordt verleden voor een commissaris van het comité tot aankoop die optreedt als notaris voor de overheid.

De verlanding

Het ruilverkavelingscomité van Sint-Gillis-Waas heeft de **verlandingsdatum** vastgesteld op **25 december 2003**.

Dit is de datum waarop alle gebruikers officieel hun nieuwe percelen in gebruik kunnen nemen.

Belanghebbenden die hun vroegere kavels niet opnieuw toebedeeld krijgen, hebben tot 1 maart 2004 de tijd om over te gaan tot het wegnemen van fruitbomen, drinkplaatsen, pompen, schuilhokken ... die hen toebehoren en niet verrekend zijn in de min- en meerwaarde.

Maatregelen tot landinrichting

Wist je dat in totaal 19,2 ha gronden werden ingericht voor niet-landbouwdoeleinden zoals waterberging, waterzuivering, natuur- en landschapszorg, bosuitbreiding en recreatie.

Dit plan moet de betrokken besturen helpen bij het gewenste natuur- en landschapsbeheer van de toebedeelde maatregelen tot landinrichting, evenals van alle overgedragen beplantingen op het openbaar domein van wegen en waterlopen.

1. Ruiterspad langs de Vrasenebeek
2. Aanplantingen ter hoogte van de Watergang der Hoge Landen
3. Brug over de Vrasenebeek

Wie betaalt?

Kostenverdeling

De werken in de ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas kosten ca. 13 miljoen euro. Ongeveer de helft daarvan wordt gesubsidieerd door het Vlaams Gewest. Het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen, de gemeenten Sint-Gillis-Waas, Stekene en Beveren en de stad Sint-Niklaas dragen ook in ruime mate bij. Het niet-gesubsidieerde aandeel van de werken wordt conform de wet op de ruilverkaveling verrekend naar de eigenaars binnen de ruilverkaveling.

De subsidie van het Vlaams Gewest verschilt naargelang het type ruilver-

kavelingswerk. Zo worden de kavelinrichtingswerken minder betoelaagd (60 %) dan bijvoorbeeld de werken van landschapszorg en de recreatieve werken (80 %).

Het kostendossier is aan een openbaar onderzoek en een tweede neerlegging onderworpen. De rekening van iedere belanghebbende omvat het saldo van de kosten van de werken die niet door openbare besturen worden gedragen, de opleg ten gevolge van over- of onderbedeling, de minder- en meerwaarden en de vergoeding voor gebruiksverlies.

Een detail van de rekening van iedere belanghebbende is vevat in de zogenaamde **aanvullende ruilverkavelingsakte**, die eveneens verleden wordt via het comité tot aankoop van onroerende goederen en waarvan iedere belanghebbende een uittreksel ontvangt. De aanvullende ruilverkavelingsakte is voorzien in 2006.

De belanghebbende eigenaars en gebruikers ontvangen de uittreksels uit de eerste en tweede ruilverkavelingsakte gratis evenals het opmetingsplan van de toebedeelde gronden.

Werk	KOSTPRIJS	VI. Gewest	Prov. O-VI.	Beveren	St.-Gillis-W.	St.-Niklaas	Stekene	Eigenaars
Opstellen ruilverkavelingsplan (inclusief MER)	190.039,04	190.039,04						
Afpaling en topografische opmeting	154.316,86	154.316,86						
Aanleg Wachtbekken	976.587,80	683.611,46	292.976,33					
Waterbeheersingswerken - Sifon	398.824,61	239.294,77	159.529,85					
Landschapszorg stroomgebied Vrasenebeek	440.245,54	359.724,91	13.661,11	18.660,31	41.015,12	7.184,07		
Landschapszorg stroomgebied Loeverbek	147.318,54	124.258,79	8.386,41		13.503,28		1.170,06	
Wegen, water en recreatie stroomgebied Vrasenebeek	2.095.156,23	1.427.490,77	302.484,49	90.778,93	237.572,80	96.700,87		
Wegen, water en recreatie stroomgebied Loeverbek	2.113.963,42	1.436.199,99	240.665,17		406.376,84	7.742,26	22.979,16	
Fietspad Heerbaan, Hoogstr., Wijnstr. en Grauwesteenstr.	2.711.462,13	545.766,18	24.789,35		2.004.573,37	73.938,58	62.394,65	
Fietspad, riolerings-wegenwerken Hoogstr., Geinsteindestr., Bekelstr.	1.813.833,00				732.737,00	1.081.096,00		
Maatregelen tot landinrichting	473.916,09	473.916,09						
Afwerkingswerken (raming)	2.030.371,30	1.344.694,40	61.657,45	9.663,19	149.022,81	25.810,25		439.523,20
TOTAAL (in euro)	13.072.118,47	6.505.397,17	1.104.150,17	119.102,43	3.584.801,22	1.292.472,03	86.543,87	439.523,20

Het saldo voor de eigenaars voor het gedeelte van de werken dat niet-gesubsidieerd wordt, bedraagt momenteel (november 2003) ongeveer 260 euro/ha. Aangezien de kavelwerken nog van start moeten gaan, zal pas na uitvoering van deze werken in detail kunnen worden becijferd hoeveel de effectieve kosten per ha bedragen.

Ook voor de werken op vrijwillige basis, met name het erfbeplantingsdossier en de individuele afvalwaterzuiveringssystemen, zal pas in de loop van 2004 de effectieve kostprijs gekend zijn.

En de toekomst ?

Het Waasland in een ruimer perspectief

Voor de gemeente Sint-Gillis-Waas is de afgelopen 25 jaar ongeveer 2.856 ha heringericht. Dit is meer dan de helft van het grondgebied. En er volgt nog meer...

In het **natuurinrichtingsproject Stropersbos** op het grondgebied van de gemeenten Stekene en Sint-Gillis-Waas is de onderzoeksfase bijna beëindigd. Met dit project wil de Vlaamse Regering een gebied van 478 ha optimaal inrichten met het oog op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de natuur.

De ministeriële beslissing tot onderzoek naar het nut van de ruilverkaveling die dienstig was voor het uitvoeren van de ruilverkavelingen Meerdonk en Sint-Gillis-Waas wordt in de toekomst nog gebruikt voor een volgende **ruilverkaveling Beveren-Waas**.

De bevoegde minister besliste op 26 april 2002 het onderzoek uit te breiden over gans de gemeente Beveren en besliste tevens dat gelijktijdig zou overgegaan worden tot de **gebruiksruil**.

Het zal de eerste maal in Vlaanderen zijn dat gebruiksruil (volgens een andere ruilverkavelingswet) zal gebeuren. Deze beslissing vormde mee de juridische basis voor de optimalisering van de **grondenbank Linker-Scheldeoever**.

Deze grondenbank helpt momenteel de landbouwers en de eigenaars die gronden hebben in zogenaamde natuurcompensatiegebieden welke tegen einde 2004 moeten ingenomen worden door natuur.

Op meer dan 150 ha moeten de landbouwers wijken voor natuurcompensatie ten gevolge van de aanleg van het Deurganckdok.

Na één jaar werking blijkt de grondenbank een goede oplossing te zijn om landbouwers te helpen die in hun bedrijfsvoering bedreigd worden door onteigeningen. De landbouwers, waarvan de dossiers afgerond zijn, zijn tevreden. Het principe 'grond of geld' wordt als een rechtvaardig principe aanvaard door de hele landbouwsector.

Ook in **Kruike** is een onderzoek naar het nut van de **ruilverkaveling** opgestart en werd ook beslist tot **gebruiksruil** om voor de landbouwers de negatieve gevolgen van de inrichting van het gecontroleerd overstromingsgebied (GOG) te verminderen. Ook hier moet een grondenbank hulp bieden.

1. Kruike
2. Stropersbos
3. Doel

Colofon

Uitgave:

Vlaamse Landmaatschappij,
provinciale afdeling Gent
Ganzendries 149, 9000 Gent

Datum: december 2003

Oplage: 12.000 exemplaren

VU: ir. Roland de Paepe,
administrateur-generaal, wnd., VLM
Gulden-Vlieslaan 72, 1060 Brussel

Informatie:

Vlaamse Landmaatschappij,
provinciale afdeling Gent
Ganzendries 149, 9000 Gent
tel.: 09/244.85.00 - fax: 09/244.85.99
website: <http://www.vlm.be>

Projectleider:

ir. Tom Velghe
tel.: 09/244.85.04
e-mail: tom.velghe@vlm.be

Communicatieverantwoordelijke:

Els Seghers
tel.: 09/244.85.03
e-mail: els.seghers@vlm.be

AMINAL Afdeling Land

Gebr. Van Eyckstraat 2-6, 9000 Gent
ir. Paul Kouckuyt
tel.: 09/265.46.34
e-mail:
paul.kouckuyt@lin.vlaanderen.be